

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An simplex Sacerdos, præsente Confessario jurisdictionem habente,
possit absolvere moribundum. Et in textu hujus Resolutionis advertitur,
quod quando concurrunt inter se simplex Sacerdos, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](#)

ribundum? Ex part. 5. tract. 3. Resol. 57.

Suppono in articulo mortis posse simplificandum? Ex part. 5. tract. 3. Resol. 57.

Secundum Sacerdotem absolvere moribundum à quibuslibet peccatis, & censuris reservatis, ex c. pastoralis, de officio Ordinary, ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 7. Sed difficultas est de supradictis. Et negativam sententiam docet Medina Cod. de Confess. q. 32. cui debeat fieri Confessio. & Covarr. in cap. Alma mater 2. part. §. 6. quia per excommunicatum auferunt omnis iurisdictio, saltem Ecclesiastica, & idem D.Th. in 4. dif. 19. q. 1. art. 2. quæst. 2. ad 3. dicit non posse recipi Sacramentum hoc validè ab excommunicato non tolerato. Et idem de hereticis, vel schismatis docuit Sotus, Navarus, & Ledesma, quos ego citavi in part. 4. tr. 4. resol. 235. quibus nunc addo Coriolanum de casib. reservatis, part. 1. secl. 2. art. 16. num. 10.

Sed & laic in tom. 3. tr. 1. Ref. 43. Verum meritò contraria sententiam ibi docui cum multis Doctoribus, quibus nunc addo Trullenich in Bulla Cruciate, lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. num. 2. Floronum de casib. reservatis, part. 1. cap. 4. §. 18. num. 3. Finellum de casib. reservatis, cap. 8. num. 4. Calestinum in Compen. Theolog. moral. tract. 1. cap. 13. Turrianum de sacram. Pænit. disput. 23. dub. 3. Valboa in lect. Salmat. tom. 2. cap. omnis urinque sexus de pænit. & remiss. n. 34. Jacobum Granad. de Sacram. in 3. part. contr. 7. tract. 10. dif. 4. secl. 2. num. 9. Ludovicum Maratium in D. Thom. tom. 3. tract. de sacram. Pænit. disput. 31. secl. 4. n. 3. Tannerum tom. 4. dif. 6. q. 9. dub. 3. num. 2. Kellini. num. 2. in 3. part. q. 8. art. 6. dub. 1. Ochagaviam de Sacram. tr. 2. de confess. quest. 31. num. 4. Hurtadum de Mendoza & alios penes iplos. Dico igitur post Tridentinum facultatem absolvendi in articulo mortis competere omnibus iurisdictiis, quia particula omnes, hunc sensum recipit, & proinde in ea amplitudine potest intelligi. Confirmatur per particulam quilibet & quibusvis, quilibet fideles absolvil polunt ab omnibus proflis peccatis; ergo similiter per particulam omnes quilibet Sacerdos, nullo excepto, potest absolvere. Secundò id aliquo modo postulat motivum Concilij, ut sc. animarum saluti in tali necessitate consultatur. Ecclesia ergo voluit in hoc cau sumnum favorem fidelibus praetare, & concedere iurisdictionem omnibus, qui ex suo gradu illius sunt capaces, quales sunt omnes Sacerdotes. Et quoad hereticos non gravabor hic apponere verba Hurtadi de Mendoza vol. 1. de fide, dif. 84. secl. 8. §. 139. & 140. ubi sic ait. Hæreticus ratione Sacerdotij habet radicalem iurisdictionem in peccata, proxime autem illi est concessa vel a Pontifice immediate, vel alia ratione (de quo non est quæstio) ut in eo articulo possit penitentis absolvi. Nec enim potest data est Ecclesia in perniciem animarum, sed in salutem: at tunc iurisdictionem ademptio est in animarum perniciem, & gravissimè peccaret Papa, qui eam conaretur adimere. Ex parte autem penitentis ipsa necessitas se purgandi Sacramento est satis excusationis, hæreticus enim tenet sanctè Sancta tractare, si alter agit, est ejus vicio, quod penitentis cum tanto discrimine non tenetur vitare. Hic primum observa fugiendum esse periculum deceptionis. Quapropter ego monerem penitentem, ne hæretico permitteret verba facere de fide, aut errore, sed eum cogat ad audienda & absolvenda criminia. Si vero ille nolit penitentem absolvere, nisi prius verbis de suis erroribus factis, illum audiat, qua potuerit distractione. Quod si prudenter timeat imminentis sibi periculum deceptionis, tenetur illum non audire, nec adhibere nisi certus ab hæretico, nulla de fide verba facienda.

Tunc autem det operam contritioni, aderit enim pristò Deus fugienti Sacramentum, eo duntaxat animo, ne Deum offendat. At periculum deceptionis debet cadere in virum constantem; alioquin facienda est confessio ob imminens vita discrimen. Si autem Sacerdos erret in forma, aut intentione Sacramenti, non est adhibendus ad confessionem, nisi prius confiteatur se usurum intentione, & forma legitima, de quo debet agro esse prudens persuasio. Hucusque Hurtadus.

RESOL. XLIII.

An simplex Sacerdos, presente Confessario iurisdictionem habente, possit absolvere moribundum?
Et in textu hujus Resolutionis advertitur, quod quando concurredit inter se simplex Sacerdos, approbatu, & approbatu in aliena Diæcesi, excommunicatus, irregularis, suspensus, interdictus, schismatis, degradatus, vel habens privilegium, quomodo, & quis preferendus sit alter ad alterum in articulo moris ad confitendum infirmum? Ex part. 5. tr. 3. Resol. 60.

Sed & laic in tom. 3. part. 2. de confess. quest. 31. num. 4. Hurtadum de Mendoza & alios penes iplos. Dico igitur post Tridentinum facultatem absolvendi in articulo mortis competere omnibus iurisdictiis, quia particula omnes, hunc sensum recipit, & proinde in ea amplitudine potest intelligi. Confirmatur per particulam quilibet & quibusvis, quilibet fideles absolvil polunt ab omnibus proflis peccatis; ergo similiter per particulam omnes quilibet Sacerdos, nullo excepto, potest absolvere. Secundò id aliquo modo postulat motivum Concilij, ut sc. animarum saluti in tali necessitate consultatur. Ecclesia ergo voluit in hoc cau sumnum favorem fidelibus praetare, & concedere iurisdictionem omnibus, qui ex suo gradu illius sunt capaces, quales sunt omnes Sacerdotes. Et quoad hereticos non gravabor hic apponere verba Hurtadi de Mendoza vol. 1. de fide, dif. 84. secl. 8. §. 139. & 140. ubi sic ait. Hæreticus ratione Sacerdotij habet radicalem iurisdictionem in peccata, proxime autem illi est concessa vel a Pontifice immediate, vel alia ratione (de quo non est quæstio) ut in eo articulo possit penitentis absolvi. Nec enim potest data est Ecclesia in perniciem animarum, sed in salutem: at tunc iurisdictionem ademptio est in animarum perniciem, & gravissimè peccaret Papa, qui eam conaretur adimere. Ex parte autem penitentis ipsa necessitas se purgandi Sacramento est satis excusationis, hæreticus enim tenet sanctè Sancta tractare, si alter agit, est ejus vicio, quod penitentis cum tanto discrimine non tenetur vitare. Hic primum observa fugiendum esse periculum deceptionis. Quapropter ego monerem penitentem, ne hæretico permitteret verba facere de fide, aut errore, sed eum cogat ad audienda & absolvenda criminia. Si vero ille nolit penitentem absolvere, nisi prius verbis de suis erroribus factis, illum audiat, qua potuerit distractione. Quod si prudenter timeat imminentis sibi periculum deceptionis, tenetur illum non audire, nec adhibere nisi certus ab hæretico, nulla de fide verba facienda.

Sed & laic in tom. 3. part. 2. de confess. quest. 31. num. 4. Hurtadum de Mendoza vol. 1. de fide, dif. 84. secl. 8. §. 139. & 140. ubi sic ait. Hæreticus ratione Sacerdotij habet radicalem iurisdictionem in peccata, proxime autem illi est concessa vel a Pontifice immediate, vel alia ratione (de quo non est quæstio) ut in eo articulo possit penitentis absolvi. Nec enim potest data est Ecclesia in perniciem animarum, sed in salutem: at tunc iurisdictionem ademptio est in animarum perniciem, & gravissimè peccaret Papa, qui eam conaretur adimere. Ex parte autem penitentis ipsa necessitas se purgandi Sacramento est satis excusationis, hæreticus enim tenet sanctè Sancta tractare, si alter agit, est ejus vicio, quod penitentis cum tanto discrimine non tenetur vitare. Hic primum observa fugiendum esse periculum deceptionis. Quapropter ego monerem penitentem, ne hæretico permitteret verba facere de fide, aut errore, sed eum cogat ad audienda & absolvenda criminia. Si vero ille nolit penitentem absolvere, nisi prius verbis de suis erroribus factis, illum audiat, qua potuerit distractione. Quod si prudenter timeat imminentis sibi periculum deceptionis, tenetur illum non audire, nec adhibere nisi certus ab hæretico, nulla de fide verba facienda.

3. Notat

De Absol. Sacramentali. Ref. XLIV. 249

3. Notat etiam idem Hurtadus concurrente Sacerdote simplici cum approbato in alia diocesi dum taxat praeferendum esse extra diecesanum approbatum, secundum Suarez, & Sanchez, quia ad id munus est approbatus ab Ecclesia, quod putat esse probabile, sed non probari argumento efficaci, & ideo contraria sententiam ego teneo cum Trullench. in Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. num. 4: quia approbatus extradiocesanus est simplex in aliena diocesi: est igitur ille concursus duorum Sacerdotum hinc & nunc simplicium, cur ergo praeferendum est extradiocesanus: etenim ab Ecclesia est approbatus in aliena diocesi, non in hac, in qua nulla penitus jurisdictione gaudet magis, quam simplex. Si autem ob approbationem id dicunt, quia illa est argumentum scientia in approbato, potest illa conjectura superarisi penitentis sciat simplicem esse doctrinam & dexteriorem, item dum fatis noscatur esse sufficiens, non videtur esse cur alter sit necessarium preferendum.

4. Sed quid dicendum si cum approbato adgit Sacerdos habens privilegium absolvendi a censuris, & a reservatis? Suarez tom. 4. disp. 3. o. sect. 3. num. 5. & Henriquez lib. 6. de paenit. cap. 10. num. 1. in glossa lib. D. alterum hunc non esse praeferendum expedito, quia illud est veluti privilegium, quod nullus sequitur tenetur, eo quod in illo articulo cessat reservatio. At contrarium tenet Corduba & Navartus, quos citat & sequitur Sanchez in Summa tom. 1. lib. 2. cap. 13. num. 11. cui videtur adharere Trullench. in Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. num. 4.

RESOL. XLIV.

An si Sacerdos simplex capit audire confessionem moribundi, & accedat Confessarius approbatus, teneatur desistere ab auditione?

Et quid, si contingat simplicem Sacerdotem judicare infirmum esse in extremis, dum incipitur confessio, & postea ante absolutionem ita in melius abiisse, quod extra periculum esse judicetur, an adhuc teneatur illum absolvere?

Et quid est agendum, si in eo articulo contingat penitentem Sacerdoti simplici invalidè forsitan confiteri, quia in ea confessione mentitus est, & consequenter fuit invalidè absolutus; si cupiente autem illo denuo confiteri eidem Confessario & Sacerdoti, supervenient legitimus Confessor?

Et quid, si ager validè confessus est, & velit postea aliqua peccata oblitera confiteri; an hec possint supervenientem legitimis Confessarios, absolviri?

Et an quia absolutus est in praedicto articulo, vel periculo mortis à casibus reservatis, teneatur postea recurrere ad Superiorum, si forte periculum evadat?

Et quid dicendum est, si casus reservati habeant annexam censuram?

Et an qui virtute Cruciata Bullæ absolvitur in articulo mortis à casibus in Bulla Cœna reservatis non revertatur ad comparandum, nec posset illi id onus imponi? Ex part. 5. tract. 3. Rel. 66:

dienda confessione, & illam remittere legitimo Ministero? Respondetur mihi videri probabilius non teneri, sed posse absolvire, quia iura favent rei incepit, voluntque ab eo perfici a quo cœpta est, & aliqui non leve gravamen imponeretur penitenti, præfertini moribundo, si obligandus esset ad repeatenda alteri Sacerdoti ea peccata, que jam confessus fuerat. Ita ille, qui citat Sanchez & Henriquez, quibus addit Trullench. in Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. n. 5. Ludovicum de la Cruz in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 3. dub. 1. §. n. 10. Sancium in selectis disp. 44. n. 6. Prepositum in 3. part. q. 7. de Ministro penitent. dub. 5. n. 41. Floronum de casibus reserv. part. 1. cap. 4. §. 19. n. 10. Marchinum de peste, p. 3. c. 3. n. 13. Unde non est audiendus Zambranus de sacram. Penit. cap. 4. dub. 5. num. 5. qui in hoc casu circa materiam absolvendi moribundum nimis stricte locutus est. Et nota hic obiter quod si contingat simplicem Sacerdotem judicare infirmum esse in extremis, dum incipitur confessio, & postea ante absolutionem, ita in melius abiisse, quod extra periculum esse judicetur, adhuc tenebitur illum absolvere, quia sufficit confessionem inceptam tuisse in periculo præsumpto, Sup. hæc hæc diximus licentiam ad tempus non expirare incepta jam confessio, alias agrotanti grave onus in jungeneretur, videlicet bis criminis confitendi.

2. Sed quid agendum, si in eo articulo contingat penitentem Sacerdoti simplici invalidè forsitan confiteri, quia in ea confessione mentitus est, & consequenter fuit invalidè absolutus, cupiente autem illo denuo confiteri eidem Sacerdoti supervenient legitimus Confessarius? Respondeo posse illum detesto co mendacio à prædicto simplice Sacerdotem iterum absolviri, qui is revera habuit juridictionem ad priorem illam confessionem, & dum absolutione non est validè præstita, non confetur finita. Secundus autem dicendum est, si ager validè confessus sit, & velit postea aliqua peccata oblitera confiteri, nam hæc non possunt aboliri, nisi à legitimo supervenientem Confessori. Et haec omnia docet Ludovicus de la Cruz in Bull. Cruc. disp. 1. cap. 3. dub. 1. §. n. 13. & Trullench in eadem Bulla lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 5. n. 5. qui contra Sanchez optimè docet quod in tali casu si penitentis haberet excommunicationem reservatam, & ante absolutionem superveniat reservator, posse hoc non obstante, inferiorem Confessarium absolvere ab illa, dummodo imponat onus penitenti, ut infra dicetur, ut Superiori se præsenteret.

* 3. Notandum est tamen hic quod qui absolutus est in prædicto articulo, vel periculo mortis à casibus reservatis, non teneri postea recurrere ad Superiorum, si forte periculum evadat, ut iterum ab illis absolvatur, quia Tridentinum at pro eo tempore nullam esse reservationem, & ita proinde se habent tunc peccata alioqui reservata, ac si reservata non essent. Solum adverte si casus habeat annexam censuram, debere se præsentare postea Superiori, ut præcipitur in cap. eos qui de fenant, excommunic. in 6. non quidem ut à Superiori absolvatur, quia jam à censuris & à peccatis absolutus est, sed ut se obedientem præbeat Ecclesie, & paratum implere aliam penitentiam, si à Superiori injungatur, quod si non faciat, penitentia reinicidit in censuram. Ita Granado ubi supra n. 13. cui addit Præpos. loco citato, Ludovicum de San Juan q. 5. art. 17. de sacram. Penitent. difficult. 1. 2. concil. 1. & 2. Finellum de cas. reserv. c. 8. n. 10. Sanchez in Summ. tom. 1. lib. 2. cap. 3. num. 27. Coriolanum de cas. reserv. part. 1. sect. 2. art. 1. 6. n. 9. & Hurtadum de Mendoza vol. 1. de fide, diff. 8. 4. sect. 8. §. 130. qui etiam §. 135. optimè observat cum Sanchez, * cum qui virtute Bullæ absolvitur in mortis * Sup. hoc in articulo à casibus in Bulla Cœna reservatis, non te- hæc

Sup. hoc in Rel. not. præterea & in tom. 5. tr. 1. Ref. 201. & in aliis ejus primæ annor.

Sup. hoc in Rel. not. præterea & in tom. 5. tr. 1. Ref. 201. & in aliis ejus primæ annor.